14e JAARGANG — CURACAO DEN 27n. MAART 1897. — N° 691

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50 voor elken regel fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

Curaçao, 26 Maart.

WAAROM BIJZONDER ONDERWIJS?

Wij willen ons thans niet bezig houden met het bespreken en het bestrijden der allerdwaaste stelling, als zou namelijk, wat de vorming der kinderen tot *ontwikkelde* en *deugdzame* menschen aangaat, het openbaar onderwijs betere vruchten voortbrengen dan het Katholieke, wij zullen, waar wij verlangen, dat onder de Katholieken de voorkeur worde gegeven aan de bijzondere school, slechts wijzen op een paar punten, welke voor den Katholiek als zoodanig van het grootste belang zijn. En als de eerste zaak van gewicht, die verkregen wordt door het zenden van kinderen naar Katholieke scholen, noemen wij: *aansluiting van Roomsch by Roomsch.*

Van het hoogste belang toch is het voor den Katholiek, wanneer hij later als man van overtuiging zal moeten optreden in de wereld, dat hij kind is geweest met Roomsche kinderen, in een Roomsche school, met Roomsche priesters, met de H. Sacramenten der Roomsche Kerk, in een Roomsch Kerkgebouw, in één woord, dat hij van of zijn kinderjaren het Katholicisme in zijn geheel en in zijn onderdeelen heeft leeren eerbiedigen en daarvan ten volle is doordrongen. Waar op de openbare school, en zelfs op de bijzondere Protestantsche school wegens allerlei godsdienstscheuring, de overeenkomst in zake van religie niet bestaat, daar is zij op de Katholieke scholen voor den Roomschen knaap van den hoogsten invloed, zoodat hij van zijn prille jeugd af als onherroepelijk is ingelijfd bij het Roomsch-Katholieke leger. Dien invloed zal hij gevoelen gedurende geheel zijn leven, hij zal getrouw blijven aan zijn vaandel bij het vervullen zijner verplichtingen, bij het kiezen van vrienden, bij de beslissing over zijn levensstaat.

En zeg nu niet, wat geven de eerste schooljaren, van wat invloed kunnen zij zijn op het gemoed van het kind! Zij geven zeer veel. Zij geven juist in de eerste, in de meest ontvankelijke jeugd, dat het verstand van het kind langzamerhand wordt geopend voor Roomsche beginselen en de knaap gevormd wordt volgens de manieren van het Roomsche leven. Stel eens naast de kleinen, die steeds de Roomsche school bezochten een knaap van gelijken leeftijd, die nooit of zeer weinig — de school toch is de algemeene plaats van bijeenkomst voor kinderen — met Katholieke kinderen in aanraking is geweest. Hij kan volstrekt niet eigen zijn met die honderdtallen kinderen van alle standen, omdat zij van hem zooveel verschillen in hunne manieren en wijze van spreken; hij ziet zoo vreemd op tegen den priester in zijn zwarte toga of kloosterhabijt, met wien de anderen zoo vertrouwelijk omgaan, omdat men hem nooit of misschien niet dan ongunstig heeft gesproken over den priester, en toch als Katholiek zal hij dien ontmoeten op geheel zijn levensweg; in 't kort, hij zal den Roomschen toon niet meer vatten zooals zijne kleine gezellen. Dat verschil blijft ook voor de ouders niet verborgen. Al getuigden alle onderwijzers der openbare school te zamen, afgaande op alleenstaande gevallen, dat het bijzonder onderwijs en het neutrale zooveel niet verschillen, de Roomsche ouders, in hunne kinderen den weldadigen invloed van het Katholieke onderwijs ziende, zullen uitroepen, dat dit op de menigte ten zeerste verschillen *moet*, reeds alleen, zooals een eenvoudig man dit eens uitdrukte, *van wege de compagnie.*

Doch er is meer. Over de hoofden der leerlingen heen bereikt de invloed der Roomsche school ook de ouders. Waarom? Omdat door het steunen van het bijzonder onderwijs zeer zeker de ouders belijdenis afleggen van het Katholiek geloof. Belijden zij, die hunne kinderen naar de Roomsche school zenden, niet openlijk, dat zij voor de jeugd geen heil verwachten van den tegenstander en dat zij vasthouden aan de vermaningen der Kerk, aan het woord hunner Bisschoppen? En wel opmerkelijk is het, dat waar het Katholiek onderwijs bloeit, er zifting komt onder hen, die zich Katholiek noemen, en wij meer en meer bevrijd worden van het verfoeide ras der liberaal-Katholieken.

Doch, zal men zeggen, ik zie de vruchten niet van het bijzonder onderwijs, de eene jeugd is niet beter dan de andere?

Maar wil men dan, dat de kinderen der bijzondere school allen engelen zijn en die der openbare allen kleine duivels, vóór het verschil kan geconstateerd worden?

Och, kinderen zijn kinderen, kleine menschen met al de gebreken der groote. Al de fouten, bij de menschen aangetroffen, vindt men bij de kinderen terug, en door de onervarenheid der jeugd en de kinderlijke oprechtheid springen zij te meer bij de kleinen in het oog. De Franschen geven hun zelfs een bepaalde kwade eigenschap, zeggende: la jeunesse est cruelle, en dat zeggen zij niet van de Roomsche of van de Protestantsche maar van de jeugd. De jeugd is wreed. De juistheid dezer bewering ontsnapt niemand. Geef nu onderwijs, geef godsdienstig onderwijs, laat het geven door den besten onderwijzer der wereld, zal hij de lichtzinnige jeugd hare fouten doen vermijden en haar veranderen in menschen van twintig, dertig jaar, wier godsdienstig gevoel en goed ontwikkeld verstand hen van het kwaad terughouden? De school toch werkt niet voor de school, maar voor het leven.

Welnu, hoe wilt gij dan vruchten zien, vóór de tijd der rijpheid gekomen is? In hun uiterlijk optreden komen de kinderen van alle scholen vrijwel overeen, 't is overal dezelfde jeugd; maar terwijl allen met elkander stoeien en kinderstreken uithalen, ontkiemt bij den een het zedelijk zaad, dat op de bijzondere school in zijne ziel wordt gestrooid, en blijft bij den ander het onbebouwde veld braak liggen, en krijgen daarin alleen distelen en doornen kracht en wasdom.

Laat beiden opgroeien tot den oogst, en dan zullen de gevolgen van het bijzonder en openbaar onderwijs zich vertoonen. Niet dat uit de openbare school geen brave en uit de bijzondere geen slechte menschen opgroeien, maar dat is *ondanks*, niet *ten gevolge* van het openbaar of bijzonder onderwijs. Maar over het algemeen vertoonen zich de gevolgen van beiderlei onderwijs zeer duidelijk in de maatschappij der volwassenen. De godsdienstige opvoeding der bijzondere school zal daar altijd hare vruchten vertoonen, terwijl de godsdienstlooze opleiding der openbare zich minstens in godsdienstige onverschilligheid met alle gevolgen daarvan zal openbaren. En al zou het goede zaad der bijzondere school langen tijd verstikt worden door de menschelijke hartstochten, zeer dikwijls

---

FEUILLETON.

Husticia Americana.

Esai sí ta un cuenta fatal! un cuenta ma-jar fatal! I si lo sigi asina, anto sigur nos ciudad Lipperswick lo perde toer su honor. Nos legría tabata semper di ta mas adilanti koe es otro ciudadnan — ki jama nan? o sí, Bismarcksville i Rolingstown. I awor? A caba coe legria, coe honor, pasobra nan a.... horca un hende na Bismarcksville.

Awor di berde no ta tantoe cos, koe nan a horca hende, esai sá socedé aki i aja i na toer camina, tantoe bez koe tabata por, i den esai Lipperswick tabata coe un trinta of binti horcar adelanti, koe a cologá na di mas bonita paloe rond di ciudad! Pero no ta p'esai nos ta tristoe. Nificacion di horcamentoe na Bismarcksville tabata koe señor Lynch no tabatin manoe aden, pero koe e homber tabata horcar pa hueznan! Esai tabata honor di Bismarcksville i den esai nan ta nos adelanti.

Ata motiboe, koe honor di Lipperswick a kita i koe nos ta tristoe.

Ta di comprendé, koe hende di Lipperswick tabata mal contentoe, i sigur lo nan kier a duna hopi placa si nan por a haja un hende koe nan por a hiba dilanti tribunal pa ta horcar. I no tabatin ningun hende anto, koe pa amor di su ciudad kier a mata un hende, of horca cabai of haci cualquier otro cos chikitoe? Toer amor pa nan ciudad tabata kitar anto?

No, amor no a kita. Fred Allen a papia coe su amigoe Holley.

„Duff", é dici, „ariba bo nos a pone toer nos speranza. Bo ta un hende respectable, lo bo no larga hende di Bismarcksville weita nos coe menosprecio."

„Hm!" Duff Holley dici, „bo ta kere anto....?"

„Mi no ta keré nada, pero mi ta sigur koe lo bo larga horca bo."

„Di berde? No ta cos tantoe gustoso."

"Kiko? I gloria, honor di nos ciudad, anto bo ta sacrifica bo pa bo patria. Si mi nek por a wanta lo mi ta cla unbez, pero bo, un homber asina!"

„Bo ta kere anto, koe........"

„Sigur no!"

Un ora despues henter Lipperswick a grita di legria, pasobra nan a haja sabi: Awé anoche Holley lo horta un cabai for di stal di Loak pa nos por horcele.

Mes anoche mitar stad tabata banda di stal di Loak. Nan ta warda, warda, pero por nada, pasobra kende a bini, Holley no!

Ma kiko nan ta tendé! Corrementoe di un troepa di cabai na otro banda di e ciudad.

Ta kiko esai por ta? Nan a corre bai i nan a mira stal di Ben Siffields toer bacir mas koe 20 cabai nan a horta. I kende? Holley, koe a comprende, koe toer hende a wardele na otro banda di e ciudad, a haci uso di esai.

....

Jim Hester tabata camna bai bini coe un cara serio, manera un hende, koe ta studia un cos. Porfin el a bai cerca su amigoenan Loak i Ben Siffields i dici coe nan:

„Mi kier papia un momentoe coe boso. Boso sá kiko? Mi no por wanta mas, koe nos ta menos coe Bismarcksville. P'esai mi a resolve........ di sacrifica mi mes. Lo mi haci awe anochi, es koe Holley a haci ayera anoche, esta nifica, es koe el mester a haci. I Loak, si bo ta larga bo stal habrí........"

"Anto bo ta corre bai coe toer cabai!" Siffields a hari.

"No," Hester dici, "es koe mi ta bisa, mi ta haci."

"Bo kier anto?"

"Si, mi kier."

"Bon." I nobo, koe Hester lo horta un cabai for di stal di Loak a plama unbez. Pero ningun hende kier a kere, nan tabata disconfiele i nan a bisele esai den su cara mes.

Pero anoche......!

Toer hende a lamanta! Un troepa di cabai a pasa caya. Hester adelanti ariba cabai, koe el a horta i atras di djele Jim Loak, Ben Siffieds, Joe Brake, Mc. Kleen i muchoe otro. I awor si pueblo ta grita: Biba Hester, biba!" O, awor e hombernan di Bismarckwille lo mira, kiko Lipperswick por..........

....

Dia siguiente huez a forma tribunal. Joe Brake, Mc. Kleen i Ben Siffields tabata huez, Jim Loak *Openbaar Ministerie.*

Toer cos a bai bon. Jim Loak a conta, koe el a haja e fortuna koe Hester a horta for di su stal un cabai, koe e tabata contentoe koe tabata su cabai i di ningun otro, i koe e ta pidi pa horca Hester pa tal cos.

Hester a bisa, koe e tabata contentoe, koe el a horta un cabai, i koe di mas bonita dia di su bida ta es dia, ariba cual lo nan horcele.

Anto hueznan a gradiciele, pasobra el a horta, i nan a declara, koe e tabata digno di ta horca.

Na marche nan a traha un horca, dorna coe flor. Gritoe di legria a coeminda e condenar, ora el a jega. Diez mucha muher bisti na blancoe a companjele.

Jim Hester no por a papia. Coe lagrima na wowo el a braza di mas chikitoe.

Asina nan a jega na e horca. Aki kolonel Green a papia coe nele i a jamele un tesoro, un adorno di su ciudad. Jim a subi, Loak a sera strop i Jim cologa meimei di cieloe i di tera, mientra pueblo a grita: Biba! Biba Jim!..........

....

Bo no ta kere e historia?

Bai na Lipperswick i aja lo bo mira un piedra koe tin ariba scirbi:

Aki ta sosega na paz
Jim Everelt Hester
koe a larga horca su curpa pa honor
i gloria di ciudad
ariba 15 Juni 1867.
Bo, koe ta parce aki, bai i haci
mes cos coe ne.

komt er nog eenmaal een oogenblik, al is het na lange jaren van zonde en ellende, dat Gods zegen het zaad doet herleven en tot volle ontwikkeling brengt.

Daarom vooral moesten alle Katholieke ouders hunne kinderen naar Katholieke scholen zenden. De invloed van het bijzonder onderwijs op het menschelijk leven kan niet licht te hoog geschat worden; in de meeste gevallen vertoonen er zich vroeg of laat de vruchten van. 't Is een schat, dien de ouders hunnen kinderen bij hunne intrede in de maatschappij medegeven, een schat, die, God weet hoe dikwijls, niet enkel hun geluk in de wereld maar zelfs in de eeuwigheid aanbrengt.

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.

De Gouverneur zal tot nadere aankondiging des Zondags avonds, geene bezoeken afwachten.

De Adjudant van den Gouverneur
VAN WINGEN.

Bij Gouvernements-beschikking dd. 19 dezer maand N°. 170 is aan den Heer F. J. Olivier, Administrateur van Financiën in deze kolonie, tot herstel van gezondheid, een jaar verlof naar Nederland verleend.

Volgens van Zijne Excellentie den Minister van Koloniën ontvangen bericht, is aan den Heer A. E. J. van den Brandhof, Gezaghebber van Bonaire, thans met verlof in Nederland, eene verlofsverlenging voor den tijd van zes maanden verleend.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Ernestina Claris, E. Lamp, Anet Mateo, Helena Chakman, José P. Dikens, Enrique Rodriquez L., August Franklin, Joannette C. Curiel, Morris S. Gerome, Maria Pieters, M. & J. Cardoze (aang.), Efraim de Marchena (aang)., Rafael Adriaan (aang.) 2, Enrique Rodriguez Lopez (aang.]

Niet voor verzending of bestelling vatbaar: een drukwerk, geadresseerd aan José M. Capriles — Caracas, en een drukwerk. geadresseerd aan H. L. Penso — Presente.

De Hoogwaardige Heer J. J. A. Van Baars, benoemd Bisschop en Apostolisch Vicaris van Curaçao, heeft aangesteld tot hoofd der Sint-Jozefgezellenvereeniging alhier den WelEerw. Pater H. Okhuizen, in de plaats van den WelEerw. Pater A. M. Jansen, die met verlof naar Holland vertrokken is.

* * *

De Hoogedel Gestrenge Heer Gouverneur ontving Woensdagavond telegrafisch bericht, dat H. K. H. WILHELMINA MARIA SOPHIA LOUISA, gemalin van den Groothertog van Saksen Weimar Eisenach en zuster van wijlen Koning Willem III, op ongeveer drie en zeventigjarigen leeftijd overleden is.

Dientengevolge waren dezer dagen de vlaggen op de gouvernementsgebouwen en op de schepen in de haven halfstok geheschen.

* * *

Aan negentien Heeren, allen op Curaçao woonachtig, ambtenaren, oud-ambtenaren, kooplieden en grondeigenaars, heeft de Hoogedel Gestrenge Heer Mr. C. A. H. Barge, Gouverneur der kolonie, den 18n Maart ll. een circulaire gericht, in welke zij werden uitgenoodigd om onder voorzitterschap van Z. H. E. G. den 24sten daaraanvolgende te vergaderen in de krijgsraadzaal van het fort Amsterdam, "ter bespreking der maatregelen, welke wenschelijk worden geacht om eene waardige deelneming van de kolonie Curaçao aan de in het jaar 1900 te Parijs te houden tentoonstelling te verzekeren."

* * *

Velen, die in den laatsten tijd het Jongens-weeshuis van Santa Rosa bezochten, waren, gelijk wij eenige dagen geleden, in de gelegenheid een heerlijk kunstwerk te bewonderen.

Het viel misschien den bezoeker toen op, hoe gretig, zoo mogelijk gretiger nog dan op andere tijden, het verzoek om de ateliers te bezichtigen door den Directeur werd ingewilligd, en er spoedig iemand naar de werkplaatsen werd gezonden met de geheimzinnige boodschap: Zeg, dat ze de gordijnen wegnemen. Zonder twijfel deed zulk een boodschap iedereen vermoeden, dat hem eene verrassing bereid werd, en geen alledaagsche: eenige bekendheid met den Directeur en het Weeshuis bleef daar borg voor.

Wat men zien zou bij het binnentreden van het hoofdgebouw? Wij zeggen niet te veel, en iedereen, die het schrijnwerkers-atelier van Santa Rosa in den laatsten tijd bezocht, zal het ten volle beamen: wij zagen een kunstwerk, zooals weinigen van ons met de krachten van het Sint-Jozefsweeshuis ooit hebben zien uitvoeren.

In alle heerlijkheid, met de vormen, welke slechts een kunstenaar aan het hout leenen kan, stond voor ons een prachtig tabernakel met expositie-troon in gothieken stijl opgetrokken, meer dan drie en een halven meter hoog bij een breedte van een en een halven meter, en bestemd voor de Congregatie der Eeuwigdurende Aanbidding te Maracaibo.

Het tabernakel zelf, in goud en harmonische kleuren en rijk met kunstig snijwerk versierd, is een langwerpig vierkant met twee zijvleugels, op welke als op socles of voetstukken engelen in aanbiddende houding rusten, Het wordt afgesloten door twee schuifdeuren, kostbaar bewerkt met purper en goud, en de sluiting der deuren is een kunstslot van koper, vervaardigd door de weezen volgens een bijzondere vinding van den Directeur, naar wiens plan en teekening overigens het geheele stuk werd samengesteld.

Op het tabernakel rust met een grondvlak, dat een zeskant vormt, de heerlijke expositie-troon, ondersteund door vier fijn gedraaide pilaren, welke bekroond worden door kapiteelen van verguld snijwerk.

Is de indruk van het geheel overweldigend en aanschouwt men niet dan in stille bewondering, niet weer te geven is de schoonheid van het grillige en toch zoo eenvoudige spel der lijnen van de zes rank naar boven schietende frontispicen, welke à jour bewerkt zijn, en van de slanke pinacles met hunne smaakvolle fleurons, vooral nu die lijnen met de filets van het zeskantig dak een geleidelijken en sierlijken overgang vormen tot het eveneens à jour bewerkte torenstuk. Het geheel wordt bekroond door een rijk verguld kruis.

Waarlijk, wij hebben stil kunstgenot gesmaakt, toen wij het bovenbeschreven tabernakel aanschouwden.

Doch wat ons het meeste verbaasde, was wel dit, dat zooals de Directeur ons getuigde, al het snij-, verguld- en schilderwerk door de weezen werd uitgevoerd.

Een andere bijzonderheid is nog deze, dat dit kunststuk het eerste werk is, dat voor een plaats buiten de Curaçaosche eilanden is bestemd. Prijken Otrabanda, Pietermaai, Santa Maria, Aruba reeds met voortbrengselen van Santa Rosa's atelier, het scheen, dat de naam van het Sint-Jozefsweeshuis elders nog niet gemaakt was. Nu echter is het anders, en wij mogen vertrouwen, dat na zulk een proefstuk overvloedige bestellingen zullen komen uit het naburige Venezuela, te meer daar de prijs, waarvoor het werk geleverd is, concurreeren kan met de prijzen in Frankrijk en Amerika, ja zelfs lager is dan dezen en, zooals gewoonlijk geschiedt, niet hooger is gerekend, omdat het stuk op maat is besteld.

Hebben de weezen van Santa Rosa ons in dit werk getoond, tot welke voortreffelijke werklieden zij zijn opgegroeid, alle eer van zulk een opvoeding moet gegeven worden aan den Directeur, den ZeerEerw. Heer A. H. Frie, die, wij allen kennen ZEW., zorgen, moeiten, ja zelfs zijne gezondheid niet heeft gespaard voor de jongens van Curaçao, voor *zyne* weezen.

Nu wij toch spreken over het weeshuis van Santa Rosa, meenen wij nog even een woordje te moeten zeggen over het muziekkorps dier stichting.

Sinds den dood van den verdienstelijken Heer C. Ulder ontvingen de weezen, tot spijt van den Directeur en wel het meest tot spijt van hen zelven, geen onderricht meer in de muziek. Zelfoefening baatte niet veel, zoodat de muziekinstrumenten, een geschenk van wijlen den Heer Ulder, bijna onaangeroerd bleven. Bij ons laatste bezoek was dit geheel veranderd. Wij hoorden en zagen de weezen zich met allen ijver oefenen op hunne instrumenten, omdat, zooals de Directeur ons verzekerde, door de ijvervolle bemoeiingen van den Weled. Heer Van den Berge sinds eenigen tijd de Weled. Heer Boskaljon, Kapelmeester van het garnizoen, zich geheel belangloos belast heeft met het muziekonderricht der weezen.

Voorzeker mag, waar het een instelling geldt van algemeen belang zooals ons Jongensweeshuis, door niemand een woord van dank worden onthouden aan beide Heeren voor hunne goede zorgen.

* * *

Laatstleden Maandag vertrok van hier met de *Venezuela* om over Venezuela naar Holland te gaan de Zeer Eerw. Pater A. M. Jansen, Pastoor van Pietermaai. Een belangstellende menigte, waarvan het grootste gedeelte leden der St-Jozefsgezellen-vereeniging, deden den beminden en ijverigen priester uitgeleide. Met ZEW. vertrokken ook de Heeren Odulio de Castro en John Schoonewolf, beiden geboortig van Curaçao, die te Valencia, waar zij reeds aangekomen zijn, in de Congregatie der Salesianen zich zullen toewijden aan den geestelijken stand.

Wij wenschen den Zeer Eerw. Pater Jansen een voorspoedige reis naar Holland en hopen, dat zijn afwezigheid van ons niet van langen duur zal zijn.

* * *

De vorige week was hier op Curaçao Vrijdagmorgen van omstreeks 9 tot 11 uur een belangrijk natuurverschijnsel waar te nemen.

Rondom de zon had zich concentrisch een kring gevormd, die min of meer helder de regenboogskleuren te zien gaf.

Deze eerste kring vertoonde zich op grooten afstand rondom de zon. Aan dezen eersten kring had zich niet concentrisch met de zon een tweede gevormd van een flauwe, witte kleur. Op nog veel grooteren afstand van de zon, meer naar het Oosten viel een klein gedeelte van een derden kring waar te nemen een weinig roodachtig getint.

De verklaring, die Fraunhofer van deze kringen gegeven heeft, berust op de onderstelling, dat de lucht in dit geval niet door dampblaasjes, maar door kleine zwevende ijskristallen betrokken is.

Door de breking der zonnestralen op de ijskristallen, worden zij na hare uittreding zeer divergeerend. De werking der natuur bij dit verschijnsel heeft veel overeenkomst met die bij den regenboog. De tweede verder verwijderde kring ontstaat uit een bijzondere vorming der ijskristallen, die de oorzaak is van een nieuwe straalbreking.

* * *

In de afgeloopen week is hier door eenige heeren een wielrijders vereeniging opgericht onder den naam van *Curaçao Wheelmen*. Tot president der vereeniging werd benoemd de Heer Elias S. L. Maduro, en tot secretaris de Heer Jacobo Moreno H.

In aansluiting met dit bericht meenen wij de aandacht van heeren wielrijders te mogen vestigen op de bicycles van den Heer J. M. Chumaceiro, die blijkens de ons toegezonden prijscourant in dat artikel goed gesorteerd is en wiens fietsen op matigen prijs en van de nieuwste vinding zijn.

* * *

Zaterdag in den namiddag vertrok uit onze haven het Duitsche stoomschip *Thuringia*, dat eenige maanden geleden op de kust van ons eiland gestrand is en met veel moeite en groote schade werd vlot gebracht.

De Amerikaansche sleepboot *Right Arm* zal het stoomschip, dat hier de meest noodzakelijke herstellingen onderging, sleepen naar New-Port News, waar de *Thuringia* in het droogdok zal gaan om hersteld te worden.

Juist was Zaterdag in onze haven een andere boot van de Hamburgsche lijn, de *Bolivia*, wier bemanning met muziek de *Thuringia* uitgeleide deed. Op het oogenblik, dat de *Thuringia* de andere Duitsche boot voorbijvoer, liet de bemanning van deze laatste een drievoudig hoerah aan als om haar blijdschap te kennen te geven over de gelukkige redding en de *Thuringia* verder een voorspoedige reis toe te wenschen.

Denzelfden dag, dat de *Thuringia* vertrok deed een slank Amerikaansch stoomjacht, de *Sultane*, onze haven aan om steenkolen in te nemen. Het verliet wederom ons eiland Zondag ll. en stoomde naar La Guaira.

— Toen Zondagmorgen de Italiaansche stoomboot *Rio Janeiro* de haven werd binnengeloosd, raakte zij, door den hevigen wind en zwaren stroom een weinig uit den koers gedreven, aan den grond vast in de vaargeul aan den ingang der haven. Door spoedig met volle kracht achteruit te stoomen, kwam zij weldra los en beliep geen averij, zoodat zij den volgenden dag de reis naar Colombia kon voortzetten.

* * *

In den namiddag van Zondag ll. had in de Breede Straat van Willemstad bij den ingang van het fort een ongeval plaats, dat de treurigste gevolgen had kunnen hebben.

Een tweewielig rijtuig, waarin een heer met zijn koetsier gezeten waren, kwam in tamelijk vlugge vaart aanrijden om over de brug te gaan. Het paard echter, dat meermalen zijn meester in het fort brengen moet, nam onverwachts een zwenking om den weg daarheen in te slaan, zoodat het rijtuig wegens de te groote vaart omversloeg, en de personen, die zich daarin bevonden en die niet bedacht waren op de plotselinge zwenking van het paard, er uit vielen. De heer ontving eenig letsel aan zijn arm en been, doch vooral aan het oog, en de knecht kwam met den schrik vrij.

* * *

Een soldaat, hier in garnizoen, heeft voor eenige dagen een onderofficier van het leven willen berooven door hem met zijn bajonet te doorsteken. Gelukkig werd de aanslag door spoedig toegeschoten hulp verijdeld.

— Ook zijn korten tijd geleden drie soldaten van het garnizoen gedeserteerd. Men zegt, dat zij met het Noorweegsch schip *Vidfarme* vertrokken zijn, doch gelijk wij vernemen is dit vermoeden zonder eenigen grond, wijl er geen enkele aanwijzing is, welke veronderstellen doet, dat zij nu juist met de *Vidfarme* en niet met een ander schip Curaçao zouden verlaten hebben.

* * *

In de laatste veertien dagen zijn onder Santa Rosa drie huizen, een er van was nog in aanbouw, tot aan den grond toe afgebrand.

Booze tongen vragen, of de oorzaak van die betrekkelijk veelvuldige branden niet hierin gelegen is, dat, toen voor eenigen tijd een leemen hut te Santa Rosa afbrandde, na een collecte in de stad en bij bemiddelde personen buiten, er spoedig daarvoor in de plaats een steenen huisje werd opgetrokken.

NEDERLAND.

Kroning of Huldiging?

In het *N. v. d. D.* werd de vraag gesteld, wie in 1898 koningin Wilhelmina de kroon op het hoofd moet plaatsen, of dat zij die zelve neemt.

Het *N. v. d. D.* beantwoordt deze vraag met erop te wijzen, dat in Nederland een eigenlijke "kroning" niet bestaat.

De drie vorige Koningen hebben den eed op de Grondwet afgelegd, en de Staten-Generaal, als vertegenwoordigers van het Nederlandsche volk, deden den eed aan den Koning. De kroon was wel in de onmiddellijke nabijheid van den troon aanwezig, doch bleef rustig op haar plaats liggen.

Er is geen enkele reden waarom het thans anders zou geschieden; maar het veelal gebruikte woord "kroningsplechtigheid", kan allicht menigeen hieromtrent in de war brengen. De Grondwet spreekt alleen van huldigen en niet van kronen.

Naar aanleiding hiervan geeft de heer J. W. D. Roëll in genoemd blad het volgende denkbeeld:

"Wij verkeeren in een buitengewone omstandigheid. Wij hebben geen Koning, die zich zelf zou moeten kronen.

"Maar nu zou het m. i. een heerlijk oogenblik zijn voor de Koningin-Regentes, als zij Haar kind de kroon op het hoofd mocht zetten, als Koningin van Nederland."

De Costa-Rica-Packet.

De *Staatscourant* van 2 dezer bevat de volgende mededeeling:

Blijkens een bij het departement van Buitenlandsche Zaken ontvangen bericht van Hr. Ms. gezant te Petersburg, heeft Z. Exc. de geheimraad De Martens, aan wien door Z. M. den keizer aller Russen was opgedragen scheidsrechterlijk te beslissen in het tusschen de regeeringen van Nederland en van Groot-Britannië en Ierland gerezen geschil, in zake de gevangenneming en voorloopige gevangenhouding van den gezagvoerder der *Costa-Rica-Packet*, uitspraak gedaan.

Volgens deze zal de nederlandsche Staat gehouden zijn aan den gezagvoerder, de bemanning en de eigenaren van gemeld vaartuig uit te keeren een totaal bedrag van 8550 pond sterling, met de renten sinds 2 November 1891, alsmede te voldoen 250 pond sterling wegens kosten van het geding.

"Vermoedelijk afgereisd!"

Van den redacteur van de *Deutsche Wochenzeitung in den Niederlanden*, kreeg de *Telegraaf* een exemplaar van zijn weekblad onder de oogen, dat blijkens den kruisband een eigenaardige geschiedenis achter den rug heeft.

In dit blad kwam een advertentie voor betreffende een in de *Deutsch-Evangelische Verein* te houden lezing, naar aanleiding van het 400 jarig gedenkfeest van den "hervormer" Melanchton.

Het gewone "bewijsnommer" voor die advertentie werd door den expediteur, die niet bijzonder goed op de hoogte van de kerkhistorie was, geadresseerd aan: "Herrn Ph. Melanchton. — Alhier," in de meening, dat deze de redenaar was!

Het exemplaar der *Wochenzeitung* kwam als onbestelbaar behoorlijk terug, voorzien van de kantteekening "*Vermoedelijk afgereisd.*"

Een verschrikkelijke ontmoeting

Aan een particuliere correspondentie van een opvarenden op de *Prins Willem I* van den Kon. Westindischen Maildienst is het volgende ontleend:

Een paar dagen vóor wij de Westereilanden passeerden, zagen wij het wrak van een houten bark drijven. De groote mast stond nog, fokke- en bezaansmast lagen omver, verschansing en houten waren- weggeslagen, maar er woei een groote lap in het grootwant. Dit wekte onze achterdocht. De 1e officier en ik gingen samen in een boot erheen, en wat we toen zagen was afgrijselijk. In de kajuit, die gedeeltelijk ingeslagen was, vonden wij drie menschenlijken, waarvan een nog onbeschadigd. De man was hoogstens een dag dood. Allen waren uitgeteerd van gebrek. Een hond met geen pond vleesch meer op zijn ribben leefde nog. De drie lijken hebben wij met alle eer begraven in den Oceaan en den hond hebben we meegenomen.

Uit de papieren bleek dat het was de bark *Ulf* van Grimsby, op 18 Nov. van Pensacola met hout vertrokken naar Londen. Op 25 Dec. waren zij overvallen door een orkaan, die 9 van de 12 opvarenden overboord sloeg en het schip tot een wrak maakte. De drie anderen waren van gebrek omgekomen. Al dien tijd hadden zij geen schip gezien. De arme hond is den tweeden dag na zijn redding gestorven.

— De officier van gezondheid 1e klasse bij de zeemacht F. Schreuder is bestemd voor Curaçao en is den 25n Maart derwaarts vertrokken.

— Bij Koninklijk besluit van den 2n dezer zijn met ingang van den tweeden Dinsdag der maand Mei a. s. benoemd tot lid van den Kolonialen Raad in de kolonie Curaçao de Heeren Mr. Th. J. A. Nuijens en J. E. Van der Meulen Jr.

BUITENLAND.

Rome.—Op den verjaardag der Pauskeuze (20 Febr.) van Leo XIII werd in zijn geboorteplaats Carpineto het hospitaal Leo XIII geopend, uitsluitend ingericht voor vrouwen. Dat hospitaal, dat geheel naar de eischen des tijds is ingericht, dankt zijn ontstaan geheel aan de edelmoedigheid van Leo XIII.

Bij gelegenheid der dubbele verjaring van zijn geboortedag [2 Maart 1810] en van zijn kroning [3 Maart 1878] heeft Z. H. de Paus den 1n Maart reeds de gelukwenschen van de prelaten zijner naaste omgeving, van zijn familieleden, van de officieren zijner lijfwacht en vervolgens die van het H. College der kardinalen ontvangen. Op het adres, door den kardinaaldeken Oreglia de Santo Stefano aangeboden, antwoordde de H. Vader met een toespraak, waarin hij opnieuw sprak van de eenheid der Kerk en van het geloof, begunstigd door de broederschap der volkeren, die grooter is dan eertijds. Dit gevoel had hem geïnspireerd zoowel bij de beslissing in zake de Anglicaansche wijdingen als bij het werk van eendracht in Frankrijk op constitutioneel terrein; wanneer dáár een volkomen eendracht is bereikt, zullen Frankrijk en de Kerk er overvloedige vruchten van plukken.

— Den 4n Maart begonnen ten Vaticane de recepties van het corps diplomatique bij gelegenheid der verjaardagen van de verheffing en kroning van Zijne Heiligheid.

De eerste gelukwenschen werden den H. Vader gebracht door de gezanten van Oostenrijk en Spanje en de gevolmachtigde ministers van België en Chili; met hun gevolg werden zij met groote plechtigheid in audiëntie ontvangen.

De kroonprinses van Zweden en Noorwegen, te Rome vertoevende, heeft zonder vooraf een bezoek op het Quirinaal gebracht te hebben — wat overigens voor haar als niet-katholiek geen beletsel zou geweest zijn om ontvangen te worden — bij den H. Vader een audiëntie aangevraagd en, na afloop daarvan, ook het gebruikelijk bezoek afgelegd bij den kardinaal-staatssecretaris Rampolla. Ook prins Heinrich VII van Reuss en gemalin, beiden luthersch, zijn door den H. Vader in audiëntie ontvangen.

—De administratie der apostolische paleizen heeft een stuk grond in eigendom gekregen, grenzende aan den tuin van het Vaticaan, die zich alzoo meer noordwaarts uitstrekt en naar een kant, waar de surveillance gemakkelijker is. Men vraagt zich af of de Italiaansche regeering dat nieuwe terrein als onschendbaar zal verklaren.

Frankrijk.— Men weet, dat te Brest de Eerw. heer Gayraud tot lid der Kamer is gekozen.

De commissie, belast met het onderzoek der geloofsbrieven, stelt nu voor.... niet om hem toe te laten, maar om een parlementair onderzoek in te stellen naar de verkiezing, wijl de geestelijkheid ten gunste van den candidaat is opgetreden!

Hebben priesters in Frankrijk dan niet dezelfde burgerrechten als andere burgers?

Duitschland.— Het schijnt nu opgehelderd, hoe verleden jaar de *Elbe* en de *Crathie* in botsing hebben kunnen komen. Zooals men zich herinneren zal, beweerde indertijd de *steward* der *Crathie*, dat de stuurman, zonder te zorgen dat zijn plaats was ingenomen, in de kombuis was gaan koffiedrinken en dat hij daarheen ook den "man op den uitkijk" had meêgenomen.

Deze aanklacht, schoon velen er aan geloof sloegen, kon echter niet tot een veroordeeling leiden, want de stuurman en de ander beweerden even vast, dat er niets van aan was, en men kon dus aan den stuurman alleen zijn diploma onttrekken. Maar er was op de *Crathie* nog een man aan het roer, die had kunnen weten, hoe de zaak eigenlijk was; deze echter beweerde, dat hij van zijn plaats het geheele dek niet kon overzien en dus niet kon weten, of de stuurman en de man op uitkijk op hun plaats waren.

Nu heeft deze matroos, die thans in Amerika vertoeft, aan het londensche gerechtshof voor zeezaken geschreven, dat hij met de waarheid niet langer wilde achterblijven. Hij had heel goed geweten, dat de woorden van den *steward* waarheid bevatten, maar hij had gezwegen, omdat hij zijn makkers niet in 't ongeluk wilde brengen. Het zou dus nu zeker zijn, dat het vreeselijke ongeluk eenig en alleen te wijten is aan de zorgeloosheid van den stuurman der *Crathie*, waardoor het schip langen tijd zonder leiding onder vollen stoom doorliep.

Engeland.—Men gelooft, dat de koningin binnenkort den datum zal bekend maken, op welken H. M. wenscht de 60e verjaring harer troonsbeklimming te herdenken. Het is van groot belang dezen datum te kennen, aangezien er onderdanen uit alle deelen van het rijk en uit de verst afgelegen koloniën naar Londen zullen komen.

Men weet, dat de prins van Wales de uitvoering van al de plechtigheden op zijne schouders geladen heeft.

Wat men vooral betracht, is grootsche feestelijkheden aan te richten, waar de grootst mogelijke menigte getuige van kan zijn, doch welke van de koningin, wegens haren hoogen ouderdom en den staat harer gezondheid, de minste vermoeienis vergen.

Het zal van den gezondheidstoestand der koningin afhangen, of er een groote dienst in St. Pauls kathedraal zal gehouden worden, wat zou toelaten een optocht door de straten van Londen te houden.

Wat er ook van zij, op eene of andere wijze zal deze optocht gehouden worden; al de koninklijke prinsen, Engelsche en vreemde, zouden het onmiddellijk geleide Harer Majesteit uitmaken.

De elf eerste ministers der koloniën zouden denkelijk in galakoetsen deelnemen aan den optocht.

De groote moeilijkheid, die men ondervindt, is het bezorgen van een verblijf aan de talrijke vorstelijke personen, die de regeerende families van Europa bij de plechtigheden zullen vertegenwoordigen.

Zwitserland. — Het grootste gedeelte van het vermaarde klooster op den St. Bernard is bedolven en vernield door een lawine. De monniken moesten van de tweede verdieping uit een tunnel graven door de sneeuw, om zich in gemeenschap met de buitenwereld te stellen. Uit Aosta werd hun door de overheid hulp gezonden.

Het bijgebouw St. Louis, dat tegenover het klooster ligt en voor vrouwen is bestemd, werd niet beschadigd.

Het klooster, in 962 door St. Bernard van Montone gesticht, werd tweemaal door brand vernield, maar nog niet beschadigd door een sneeuwval.

Er verblijven thans 12 Augustijner paters en 20 "dienende broeders". In 1896 werd er gastvrijheid verleend aan 30,000 reizigers, van wie nooit iets gevorderd werd voor huisvesting en voeding.

De jaarlijksche kosten der verpleging bedroegen reeds in 1848, toen nauwelijks de helft van het aantal personen er een wijkplaats vonden, die er in het afgeloopen jaar vertoefden, ongeveerd f 36,000.

Griekenland.— De correspondent der *N. Rott. Ct.* te Weenen schrijft:

Ik woon niet ver van het hotel Imperial en ben daardoor herhaalde malen in de gelegenheid geweest om de koningen uit het Oosten te zien als zij op hun doorreis naar het Westen te Weenen vertoeven. Onder die potentaten behoort ook de "basileus" van Griekenland, koning George met zijn vroolijk gezicht, zijn blonde haren en zijn uiterlijk van cavalerie-officier. Eenmaal zag ik ook zijn George, den modernen Jason, die met zijn schepen het gulden vlies uit Kreta poogt te halen.

Hij is een knappe jongen, groot als een reus en sterk als Herakles. In tegenstelling met zijn ouderen broeder Konstantijn, die door zijn lang verblijf te Berlijn iets pruisisch stijfs verkregen heeft, geldt zijn broer George voor het type van een ronden gullen zeeman, en is de lieveling van zijn vader en moeder. Bij zijn landslui is hij buitengewoon populair en zij beschouwen hem als een St. Joris als het type van moed en dapperheid. Hij is een ridderlijke verschijning in het genre van vorst Alexander van Bulgarije, die ook zoo de kunst verstond om aller harten te winnen. Prins George geldt voor den grootsten en sterksten man in Griekenland, is evenals zijn vader vroolijk en luchthartig, spreekt liefst de volkstaal en is zeer geestig en gevat. Hij is met hart en ziel zeeman en heeft wegens zijn gezonde, krachtige natuur groote behoefte aan lichaamsoefening en gymnastiek.

Vandaar, dat hij zoo gaarne sterke lui tot een worstelwedstrijd uitdaagt, die hij dan met een paar grepen tegen den grond weet te gooien. Bij de Olympische Spelen verrichtte hij "buiten mededinging" de sterkste toeren. Men vertelt van hem, dat hij in staat is om een kanon op zijn rug te dragen en 100 kilo met een vinger op te tillen. Als hij op zijn kleinen kotter in zee steekt, ziet hij er uit als een matroos, en doet hij ook al het werk van een matroos. Hij is een autoriteit op het gebied van torpedo's, en aan hem heeft Griekenland zijn torpedovloot te danken. Zijn ideaal is om de Grieken physiek te hervormen en hen door een spartaansche opvoeding de kracht en mannelijke schoonheid hunner voorouders terug te geven.

Turkije.—Het was te verwachten, dat het bombardement door de schepen der groote mogendheden van het kamp der "opstandelingen" onder meer voor gevolg zou hebben, dat de dweepzieke Turken, zich aldus door de mogendheden zelf gesteund ziende, opnieuw hun oud bedrijf van branden en moorden zouden opvatten. Die verwachting is dan ook ten volle uitgekomen.

Vooreerst zijn de Turken te Kandia, door den gouverneur van wapenen voorzien, uitgetrokken om strategische punten rondom de stad te bezetten. Daarbij vielen zij de Christenen aan, die ernstige verliezen leden. Bombardeerden nu ook de vreemde oorlogsschepen de stellingen der Turken? Volstrekt niet; de bevelhebbers der schepen vergenoegden zich met bij den gouverneur verzet aan te teekenen wegens het schenden van den wapenstilstand. Dat is eerst meten met twee maten!

Te Kanea wordt de toestand hoe langer hoe hachelijker. Er zijn 8000 strijdbare Mohammedanen in de stad behalve de Turksche soldaten. Allen zijn zwaar gewapend en loopen met een geweer door de straten.

Tegenover deze duizenden dweepers, wier razernij de mogendheden zelf hebben ontketend door hun onstaatkundig optreden, kunnen zij nog geen achthonderd man stellen.

De woeste Bazi-Bezoeks, uit den laatsten Russisch-Turkschen oorlog bekend zijn Kanea uitgetrokken en hebben op de Kretenzers geschoten, die evenwel niet terugvuurden. Daarna hebben de Turksche helden verschillende Christen dorpen aangeval-

len en een aantal woningen van Christenen in brand gestoken. En de bevelhebbers der oorlogschepen? Dezen hebben alweer een protest bij den gouverneur ingezonden. Christenen bombardeeren zij, maar de Turken worden met *égards* behandeld. Verwondert het nu nog iemand, dat de Grieken hun verzet niet willen opgeven ?

ADVERTENTIEN.